

Khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm là nơi tập trung nhiều hệ sinh thái và động – thực vật như các hệ sinh thái rừng san hô, thảm cỏ biển, nhiều loài cá, thân mềm, giáp xác... Số đa dạng và phong phú về cảnh quan và thành phần loài tạo điều kiện thu hút du khách trong và ngoài nước đến tham quan và chiêm ngưỡng cảnh đẹp này.

Một trong những cá thể tạo nên số đa dạng và phong phú trên là những loài sao biển. Mặc dù chưa có số thống kê về số lượng những loài này trong Khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm, nhưng đây là một trong những loài chiếm số lượng lớn trong ngành da gai với số lượng khoảng 1,600 loài phân bố trên toàn thế giới.

Trong tất cả những loài sao biển được phân bố trong Khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm, sao biển gai là một loài khá nổi bật. Đây được xem là mối đe dọa với các rừng san hô, bãi san hô là thực ăn ưa thích của loài sao biển này. Các thể sao biển gai được báo về bởi hàng ngàn gai nhọn, số nòng nọc ra chết được nếu có vật thể lớn chạm phải chúng. Điều này không ngoài tầm con người và số gây đau nhức và ting ngứa ngáy. Tuy nhiên, các biện pháp thực công để tiêu diệt loài sao biển gai này nhằm hạn chế tác động đến rừng san hô cũng không được khuyến khích hiện nay. Bởi vì do chúng có khả năng sinh sản mạnh mẽ. Nếu một phần mềm sao biển gai tách ra từ thể mẹ có khả năng tạo thành cá thể mới hoàn chỉnh. Như vậy, khi chúng ta tiêu diệt bằng cách dùng các vật thể nhọn và số để chia cắt một cá thể sao biển gai từ vùng biển ta tìm thấy nó thì vô tình chúng ta đã tạo thêm nhiều và nhiều cá thể sao biển gai hơn nữa phát tán ra môi trường, làm rừng san hô càng dễ bị phá hủy hơn. Một biện pháp để hạn chế số tác động đến rừng san hô của Ban quản lý Khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm đối với loài này là thực hiện xuyên suốt công tác xử lý bảo vệ hóa chất và chôn những cá thể sao biển gai thu gom được, để tránh hai lần trên một năm.

Vì vậy, khuyến cáo bà con khi bắt gặp điều kiện này trên rừng san hô động nên tìm cách tiêu diệt nó để hạn chế bằng cách cắt, xén cá thể này thành nhiều mảnh. Nếu thấy số có một cá thể loài này quá nhiều trên cùng một vùng rừng có thể khai báo cho Ban quản lý Khu bảo tồn biển để có biện pháp thu gom và xử lý hiệu quả.

Một loài sao biển thực hai được bắt gặp khá phổ biến trên các rừng san hô ở Khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm là loài sao biển xanh. Sao biển xanh được bắt gặp ở những rừng san hô nông, với nhiệt độ thích hợp nằm trong khoảng 22 – 26°C. 5 cánh tay của loài này có màu xanh, xanh tím, những số thể được biết đến có màu vàng, vàng cam. Màu số của sao biển gai phụ thuộc vào số kết hợp các số thể trong thể chúng. Ở những vùng biển khác trên thế giới có thể bắt gặp loài sao biển này có màu vàng, hồng, tím, đỏ... Chính điều này đã tô thêm màu số cho các rừng san hô được lung linh, rực rỡ hơn.

Cá thỏ biển nhợt màu của sao biển xanh phát kích thước lên đến 30-40cm. Và phát phát phát kích thước này chúng phải trải qua giai đoạn sinh trưởng hơn 2 năm. Trong giai đoạn đó, chúng thường ăn nhộng loài tảo, mảnh vỏ hoặc... mà ta thường thấy chúng lơ lửng trong môi trường nước.

Ngoài ra, còn rất nhiều những loài sao biển khác: sao biển gai, sao biển giòn,... Mỗi loài khác nhau có một vai trò nhất định, đóng góp cho hệ sinh thái chung, đặc biệt tảo nên tính liên tục trong chuỗi thức ăn mà một khi chuỗi thức ăn này bị phá hủy sẽ gây tác động không ít nhiều đến các hệ sinh thái.

Tuy nhiên hiện nay một số ngư dân lại khai thác những con sao biển này trong Khu bảo tồn để bán cho du khách. Điều này làm suy giảm số lượng quần thể trong hệ sinh thái, làm giảm đa dạng sinh học, mất cân bằng trên các rạn san hô trong thời gian dài. Sự khai thác quá mức dù cho bất kể lý do nào cũng đều gây tác động đến toàn hệ. Do đó, chúng ta cần hiểu rõ giá trị của chúng, không nên khai thác bừa bãi, bảo vệ số đa dạng sinh học trong Khu bảo tồn chính là bảo vệ cân bằng, góp phần tạo nét riêng biệt, thu hút khách du lịch đến với đảo.

Nguyễn Thúy – BQL KBTB CLC